

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE**

**ЕКОНОМІКА, ОБЛІК, ФІНАНСИ, МЕНЕДЖМЕНТ І ПРАВО:
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

**ECONOMICS, ACCOUNTING, FINANCE, MANAGEMENT AND
LAW: TOPICAL ISSUES AND DEVELOPMENT PROSPECTS**

**Збірник тез доповідей
Book of abstracts**

**31 липня 2021 р.
July 31, 2021**

**м. Полтава, Україна
Poltava, Ukraine**

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE**

**ЕКОНОМІКА, ОБЛІК, ФІНАНСИ,
МЕНЕДЖМЕНТ І ПРАВО: АКТУАЛЬНІ
ПИТАННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

**ECONOMICS, ACCOUNTING, FINANCE,
MANAGEMENT AND LAW: TOPICAL ISSUES
AND DEVELOPMENT PROSPECTS**

**Збірник тез доповідей
Book of abstracts**

**31 липня 2021 р.
July 31, 2021**

**м. Полтава, Україна
Poltava, Ukraine**

УДК 33
ББК 65

Економіка, облік, фінанси, менеджмент і право: актуальні питання і перспективи розвитку: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 31 липня 2021 р.). Полтава: ЦФЕНД, 2021. 54 с.

У збірнику тез доповідей представлено матеріали учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Економіка, облік, фінанси, менеджмент і право: актуальні питання і перспективи розвитку» з:

Білоцерківський національний аграрний університет

Відокремлений структурний підрозділ «Технологічно-промисловий фаховий коледж ВНАУ»

Вінницький національний аграрний університет

Інститут економіки промисловості НАН України

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

Львівський державний університет внутрішніх справ

Львівський державний університет внутрішніх справ

Львівський національний університет імені Івана Франка

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Національний університет водного господарства та природокористування

Ужгородський національний університет

У збірнику тез доповідей висвітлюються результати наукових досліджень з актуальних питань економіки, обліку, фінансів та права.

Тематика конференції охоплює актуальні проблеми: економіки та управління національною економікою; економіки та управління підприємствами; економіки сільського господарства і АПК; економіки природокористування; фінансів, банківської справи, страхування; математичних методів, моделей та інформаційних технологій в економіці; історії та теорії держави та права, філософії права; цивільного права та процесу, житлового права, міжнародного приватного права.

Видання розраховане на науковців, викладачів, працівників органів державного управління, студентів вищих навчальних закладів, аспірантів, докторантів, працівників державного сектору економіки та суб'єктів підприємницької діяльності.

**ЗМІСТ
CONTENTS**

СЕКЦІЯ 1. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ЕКОНОМІКОЮ SECTION 1. ECONOMICS AND MANAGEMENT OF THE NATIONAL ECONOMY.....	6
<i>Логоша Р. В.</i> НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ БІОПАЛИВ В УКРАЇНІ.....	6
<i>Кроль В. В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	10
СЕКЦІЯ 2. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ SECTION 2. ECONOMICS AND MANAGEMENT OF ENTERPRISES.....	12
<i>Драчук Ю. З., Чейлях Д. Д., Снітко Є. О.</i> ЩОДО ПРОБЛЕМ ДЕКАРБОНІЗАЦІЇ ТА «ЗЕЛЕНОГО» ВІДНОВЛЕННЯ В МЕТАЛУРГІЇ УКРАЇНИ.....	12
<i>Панова К. І., Васильченко К. А., Гусейнов І. С.</i> СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА.....	16
СЕКЦІЯ 3. ЕКОНОМІКА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА І АПК SECTION 3. ECONOMICS OF AGRICULTURE AND AGRO- INDUSTRIAL COMPLEX.....	20
<i>Семчук І. А.</i> ГАЛУЗЕВА ОРГАНІЗАЦІЙНА ДИНАМІКА НА ОСНОВІ МАРКЕТИНГОВОГО АНАЛІЗУ РИНКУ БІОПАЛИВ В УКРАЇНІ.....	20

СЕКЦІЯ 4. ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
SECTION 4. ENVIRONMENTAL ECONOMICS..... 26

Розач С. М.

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ СФЕРИ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ 26

**СЕКЦІЯ 5. ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА,
СТРАХУВАННЯ**
SECTION 5. FINANCE, BANKING, INSURANCE 29

Козій І. С.

ФАКТОРНІЙ АНАЛІЗ ЯК ІНСТРУМЕНТ ОЦІНКИ
ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА..... 29

Шевченко Г. А., Денисенко В. Д., Панченко Г. В.

СТРАХУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ КЛІНІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ 31

**СЕКЦІЯ 6. МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ, МОДЕЛІ ТА
ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦІ**
**SECTION 6. MATHEMATICAL METHODS, MODELS, AND
INFORMATIONAL TECHNOLOGIES IN ECONOMICS..... 36**

Аніловська Г. Я.

МОДЕЛЮВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО
МОНІТОРИНГУ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ 36

Бондар О. С.

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ДАНИМИ В
ОРГАНІЗАЦІЇ 40

**СЕКЦІЯ 7. ІСТОРІЯ ТА ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА,
ФІЛОСОФІЯ ПРАВА**
**SECTION 7. HISTORY AND THEORY OF STATE AND
LAW, PHILOSOPHY OF LAW..... 43**

Педосенко А. І.

ДЖЕРЕЛА ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ
ЗАЯВНИКІВ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СУДІ З ПРАВ ЛЮДИНИ... 43

**СЕКЦІЯ 8. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС, ЖИТЛОВЕ ПРАВО, МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО
SECTION 8. CIVIL LAW AND PROCEDURE, HOUSING LAW, INTERNATIONAL PRIVATE LAW 47**

Педосенко А. І.

МОДА В ЗАКОНІ. ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ МОДНИХ БРЕНДІВ СУДОМ 47

Поп С. М., Поп В. М.

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ПОНЯТЬ: «ГЕОГРАФІЧНЕ ЗАЗНАЧЕННЯ», «КОМЕРЦІЙНЕ (ФІРМОВЕ) НАЙМЕНУВАННЯ», «ТОРГОВЕЛЬНА МАРКА» . 50

СЕКЦІЯ 3

SECTION 3

**ЕКОНОМІКА СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА І АПК
ECONOMICS OF AGRICULTURE AND
AGRO-INDUSTRIAL COMPLEX**

УДК 339.138.620

Семчук І. А.

к. е. н.,

заступник директора

з навчальної роботи

Відокремленого структурного підрозділу

«Технологічно-промисловий

фаховий коледж ВНАУ»

**ГАЛУЗЕВА ОРГАНІЗАЦІЙНА ДИНАМІКА НА
ОСНОВІ МАРКЕТИНГОВОГО АНАЛІЗУ РИНКУ
БІОПАЛИВ В УКРАЇНІ**

Маркетинговий аналіз останніх тенденцій на світовому ринку біопалив дозволяє стверджувати, що для України дана сфера економічної діяльності безумовно є перспективною із самих загальних аспектів – соціоекономічних, екологічних, техніко-технологічних. Проте такі перспективи полягають, насамперед, у розвитку внутрішнього ринку виробництва та споживання, де визначальними стануть фактори технологічного вдосконалення, а також більш раціонального використання земель, оптимізації сировинної бази тощо. Особливий інтерес галузь представляє для безпосередньо сільськогосподарських підприємств в якості потенційних виробників і споживачів біопалив. Водночас становлення вітчизняного виробництва та ринку біопалив загалом потребує як окремої регулятивної політики, так і формування робочих бізнес-моделей, що матимуть свою доведену економічну ефективність на основі оптимального комбінування біопалив першого та другого покоління,

сировини, технологій і т. ін. Якщо перше загалом уже має достатнє наукове обґрунтування, то другий аспект проблеми дисфункції даного ринку в Україні потребує спеціальних досліджень.

Проводячи аналіз структури загального постачання первинної енергії в Україні за 2010 – 2019 рр., варто відзначити, що вона зазнала суттєвих змін. Відбулося зниження виробництва енергії, експорту та імпорту енергії, що вплинуло і на зниження загального постачання первинної енергії на 43326 тис. т. н. е. або на 32,7 % (табл. 1).

Таблиця 1

**Загальне постачання первинної енергії в Україні
у 2010 – 2019 рр., тис. т. н. е.**

Показники	Роки						Відх., +/- 2019 р. до 2010 р.
	2010	2015	2016	2017	2018	2019	
Виробництво енергії	78712	61614	66323	58863	60883	60095	-18617
Імпорт енергії	51260	31575	29152	35145	33847	34768	-16492
Експорт енергії	9278	1447	1427	1944	1464	1830	-7748
Міжнародні морські та авіаційні бункери	274	124	157	251	300	121	-153
Зміни запасів	11888	-1529	492	-2351	326	-3840	*
Загальне постачання первинної енергії	132308	90090	94383	89462	93492	89072	-43236

Джерело: сформовано автором за даними Державної служби статистики України [1]

За даними Державної служби статистики України змінилася також і структура виробництва первинної енергії в Україні, а саме спостерігається тенденція зниження використання природніх джерел енергії (вугілля, сирої нафти та ін.) і підвищується рівень виробництва та споживання альтернативних джерел енергії (біопалива і відходів, теплоенергії, вітрової, сонячної та ін. видів енергії) (табл. 2).

Таблиця 2

**Виробництво первинної енергії в Україні за видами
у 2010 – 2019 рр., тис. т. н. е.**

Показник	Роки						Відх., +/- 2019 р. до 2010 р.
	2010	2015	2016	2017	2018	2019	
Вугілля і торф	33716	17423	22869	13696	14087	14089	-19627
Сира нафта	3590	2618	2304	2208	2341	2478	-1112
Природний газ	15426	14814	15175	15472	16487	16318	892
Атомна енергія	23387	22985	21244	22449	22145	21771	-1616
Гідроелектроенергія	1131	464	660	769	897	560	-571
Вітрова, сонячна енергія і т. п.	4	134	124	149	197	426	422
Теплоенергія	-	571	599	546	534	667	667
Біопаливо та відходи	1458	2606	3348	3575	3726	3786	2328
Всього	78712	61614	66323	58863	60413	60095	-18617

Джерело: сформовано автором за даними Державної служби статистики України [1]

Варто відзначити, що традиційними видами енергії Україна забезпечена на 50 – 60 %, що призводить до залежності від імпорту енергетичних ресурсів із зарубіжних країн.

Для ефективного функціонування вітчизняного аграрного сектору необхідним є забезпечення безперебійного постачання енергетичними ресурсами за ринковими цінами та підвищення енергоефективності їх використання. У структурі енергоспоживання АПК України найбільшу частку займають нафтопродукти, теплоенергія та природний газ. Проте споживання енергії, виробленої з вугілля й торфу, біопалив і відходів становить незначну частку (табл. 3).

Таблиця 3

**Енергоспоживання АПК України
за 2010 – 2019 рр., тис. т н. е.**

Показник	Роки						Відх., +/- 2019 р. до 2010 р.
	2010	2015	2016	2017	2018	2019	
Вугілля і торф	17	9	8	7	7	7	-10
Сира нафта	-	-	-	-	-	-	-
Нафтопродукти	1255	1320	1300	1427	1152	1256	1
Природний газ	128	129	139	131	122	96	-32
Атомна енергія	-	-	-	-	-	-	-
Гідроелектроенергія	-	-	-	-	-	-	-
Вітрова, сонячна енергія і т. п.	-	-	-	-	-	-	-
Теплоенергія	329	212	244	218	219	188	-141
Біопаливо та відходи	17	19	20	25	37	28	11
Всього	2027	1957	2139	1847	1887	1890	-47

Джерело: сформовано автором за даними Державної служби статистики України [1]

Відсоткова частка біопалив та відходів протягом 2010 – 2019 рр. зросла від 1,1 % до 3,8 %, що пояснюється поступовим зростанням виробництва та використання даного виду альтернативної енергії в аграрному секторі. Це ще раз підтверджує, що аграрний сектор має достатній потенціал для підвищення енергоефективності та переходу на відновлювані джерела енергії задля забезпечення енергетичної незалежності як галузі, так і країни в цілому.

На основі аналізу статистичних даних Державної служби статистики України встановлено, що виробництво і постачання твердого та рідкого біопалива, біогазу має тенденцію до стабільного зростання (табл. 4). Найбільш динамічне зростання (у понад 2 рази) характерне для виробництва і постачання для твердого біопалива та біогазів. Водночас виробництво і постачання рідких видів біопалива зростає значно повільнішими темпами.

Таблиця 4

**Баланс постачання різних видів біопалива в Україні
за 2010 – 2019 рр.**

Показники	Роки					
	2012	2015	2016	2017	2018	2019
Виробництво твердого біопалива, ТДж	72796	108081	138667	147400	153886	154563
Імпорт, ТДж	31	31	31	-	52	59
Експорт, ТДж	-3125	-22317	-23014	-22709	-22571	-18326
Зміна запасів, ТДж	1285	208	-23	-3152	-572	-1798
Внутрішнє постачання твердого біопалива, ТДж	70987	86003	115661	121539	130795	134498
Виробництво рідкого біопалива, тис.т	-	16	6	21	4	70
Імпорт, тис.т	-	46	58	54	56	70
Експорт, тис.т	-	-9	-6	-4	-4	-7
Зміна запасів, тис.т	-	-	-	-	-	-
Внутрішнє постачання рідкого біопалива, ТДж	-	53	58	70	56	133
Біогази, ТДж	-	600	1367	1601	1995	2028
Виробництво біогазів, ТДж	-	-	-	-	-	-
Імпорт, ТДж	-	-	-	-	-	-
Експорт, ТДж	-	-	-	-	-	-
Зміна запасів, ТДж	-	-	-	-	--	-
Внутрішнє постачання біогазів, ТДж	-	600	1367	1601	1995	2028

Джерело: сформовано автором за даними Державної служби статистики України [1]

Україна обрала напрям інтеграції у європейську та світову економіку, тому стратегія розвитку вітчизняного АПК має бути спрямована на формування продуктових ринків і галузей виробництва, які б забезпечували пріоритетні позиції та ефективне функціонування. Раціональне використання ресурсів є важливою умовою збільшення виробництва товарів, а також обґрунтування можливостей для повнішого використання наявного виробничого потенціалу аграрних підприємств в умовах ринкових відносин.

В Україні, враховуючи ґрунтово-кліматичні умови, біопаливна промисловість має значний потенціал для зростання, а джерела для біопалива можна розташовувати в такій послідовності: кукурудза, тритикале, пшениця, різні види сорго та проса, цукровий буряк, соняшник, ріпак, відходи сільського та лісового господарства, а також міскантус, тополя, стебла і лушпиння соняшнику.

Одним із найбільш ефективних, особливо для агропромислового сектору економіки, серед рідких різновидів біологічних палив є біодизель, який містить 90% енергії дизельного палива. Для виробництва біодизеля необхідно мати відповідне обладнання та здійснювати ефективне використання отриманої побічної продукції [2, с. 247 – 249].

Слід відзначити, що в Україні процес промислового виробництва біодизельного палива ще повністю не налагоджений, проте дрібні аграрні підприємства й фермерські господарства вже тривалий час виготовляють біодизель для власних потреб (виробництво становить біля 20 тис. т щорічно) [3, с. 73 – 79]. Формалізація зв'язків між параметрами обладнання й параметрами процесів, адаптованих до наявної біологічної сировини, дозволяють підвищити ефективність біоенергетичних виробництв і показники якості біодизеля. Виробництво зазначеного виду біопалива буде виправдане лише в тому випадку, коли використовуватимуться ритмічно відновлювані запаси дешевої сировини та шкода довкіллю буде мінімізована.

Список літератури

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: [https:// www.ukrstat.gov.ua/](https://www.ukrstat.gov.ua/) (дата звернення: 10.03.2021 р.).

2. Скорук О. П., Здор І. А., Гримайло І.С. Економічні аспекти виробництва біодизеля в Україні і в світі. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету. 2012. № 2. С. 247 – 253.

3. Рябцев Г. Л., Бурлаков В. М., Литвиненко Є. Ю. Особливості виробництва біодизельного палива. Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Хімічна інженерія, екологія та ресурсозбереження. 2014. № 1. С. 73 – 79.